

Asclepias syriaca

Synonyma:

České jméno: klejicha hedvábná

Anglické jméno: Common milkweed

Čeleď: *Asclepiadaceae*

Obr. 1 Klejicha hedvábná. Foto: Jan Pergl

Původ: Východní část Severní Ameriky.

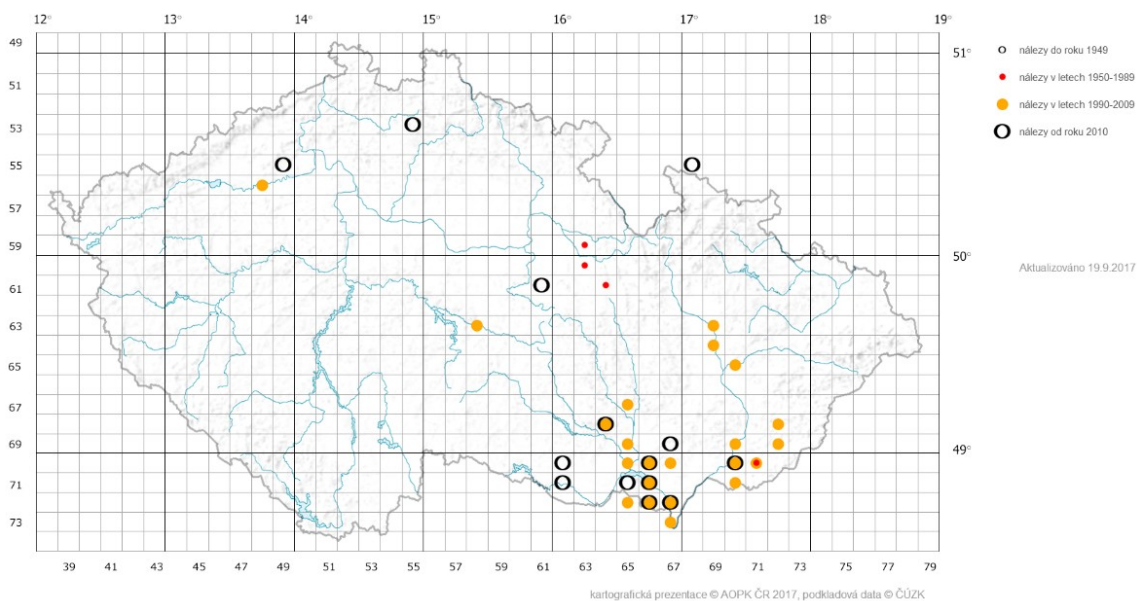
Sekundární rozšíření: Pěstováním rozšířena do mnoha oblastí světa. Do Evropy zavlečena v roce 1629. S rozsáhlými invazními porosty se setkáme zejména v jižní a východní Evropě, problémy s šířením této rostliny hlásí i nedaleké Maďarsko a sousední Slovensko.

● Plošné rozšíření ● Lokální rozšíření ● Přítomen (bez bližších inf.) ● Ojedinelý výskyt

Obr. 2 Klejicha hedvábná v Evropě (www.cabi.org)

Rozšíření v ČR: Pěstována na zámku v Lánech již od roku 1786. První doklad o výskytu ve volné přírodě z roku 1901. V místech pěstování zplaňuje, trvalejší populace v nejteplejších místech ČR – Polabí a na jižní Moravě.

Obr. 3 Výskyt klejichy hedvábné v ČR – nálezová databáze AOPK ČR

Cesty zavlečení: Zavlékána a pěstována jako okrasná a medonosná rostlina. Za příznivých podmínek v místech pěstování zplaňuje a šíří se do okolí.

Popis: Jde o vytrvalou, 1 – 2 metry vysokou bylinu. Lodyha je přímá, nevětvená, oblá, hustě a krátce pýřitá. Při poranění rostliny silně bíle mléčí (obdobně jako pryšce). Oddenek dlouhý, plazivý a cca 1 – 3 cm tlustý. Listy vyrůstají v přeslenech nebo jsou vstřícné, mají cca 1,5 – 3 cm na délku a 1 – 1,5 cm na šířku. Řapíky krátké a bez palistů, tvarem vejčité a celokrajné. Rub listu a lodyha jsou plstnaté. Kolem jednotlivých kvítků najdeme cca 5 mm velké, úzce trojúhelníkovité listeny. Oboupohlavné pětičetné květy vyrůstají na stopkách. Zhruba třímilimetrové kališní lístky jsou špičaté, chlupaté a nazpět ohnuté. Korunní cípy nařialovělé, růžové nebo bělavé. Květy jsou sdruženy v nepárové okolíky v počtu 30 – 35, vyrůstající na stopkách do délky 12 cm. Kvete v červnu a červenci. Plodem je podlouhlý vejcovitý měchýřek s mnoha semeny. Semena jsou vejcovitá s nápadným bílým chmýrem.

Obr. 3 Klejichy výrazně mléčí.
Foto: Tomáš Görner

Obr. 4 Nápadný chmýr u semen klejichy. Foto: Ryan Hodnett

V podmínkách střední Evropy nejčastěji osidluje místa kam byla zavlečena, tedy rumišťe, okraje zahrad, železniční násypy a místa podél komunikací. Vyhovují jí lehké vysychavé půdy a slunná až polostinná stanoviště. Vyskytuje se na kyselých i zásaditých půdách.

Obr. 5 Detail květenství. Foto: Jan Pergl

Riziko: Obtížný invazní druh v teplejších oblastech (k nám nejbližší v Maďarsku). Šíří se snadno vegetativně, ale zejména lehce šířitelnými (ochmýřenými) semeny. Na chudých půdách může vytvářet rozsáhlé a neprostupné porosty. Navíc je rostlina jedovatá, nejvíce oddenek. Obsažen je alkaloid asclepiadin. Po požití může vyvolávat zvracení, průjemy a kožní podráždění.

Možnosti záměny: Klejicha je díky svému typickému vzhledu a mléčením při poranění snadno identifikovatelným druhem. V okrasném zahradnictví se pěstují jí příbuzné druhy s barevnými květenstvími.

Likvidace: Z mechanických metod lze praktikovat na menších plochách vytrhávání, jinak kosení a sečení. To je ale nutné provádět opakovaně po několik let kvůli houževnatému a rozsáhlému kořenovému systému klejichy. Ideálně na souvislých plochách provádět současně s tím i vyorání kořenového systému, nejlépe opakovaně po 2 – 3 týdnech. Při těchto radikálních zásazích je třeba dbát na vhodné nakládání s kontaminovanou zemínou a riziko šíření semen z nekontrolovaných ploch.

Aplikace herbicidů je méně účinná než u jiných rostlin, jelikož použité chemické látky se přednostně váží do latexu, obsaženého v rostlině. Nejúčinnější prostředky jsou glyfosát, picloram a 2,4-D (ESTERON). S biologickým bojem nejsou zkušenosti, byť klejicha je živnou rostlinou severoamerického motýla monarchy stěhovavého (který se v menší míře již

objevil na několika lokalitách v Evropě). V Maďarsku též probíhají pokusy s králíky ve snaze naučit je spásat tuto rostlinu.

Zdroje:

Mlíkovský J., Stýblo P., eds., 2006. Nepůvodní druhy fauny a flóry ČR, ČSOP Praha, 496 pp.

Pauková Ž., Knápek M., Hauptvogel M. 2014. Mapping of alien species of *Asclepias syriaca* and *Fallopia japonica* populations in the agricultural landscape. Journal of Central European Agriculture 15(2), str.12-22.

Slavík B. (ed.) 2000. Květena ČR 6, Praha, Academia, 770 pp.

<http://www.cabi.org/isc/datasheet/7249>

<http://extension.wsu.edu/whitman/2013/11/common-milkweed/>

Obr. 4: Ryan Hodnett: Common Milkweed (*Asclepias syriaca*) in Guelph, Ontario, Canada [30.8.2017]

Dostupné na: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Common_Milkweed_\(Asclepias_syriaca\)_01.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Common_Milkweed_(Asclepias_syriaca)_01.jpg)

Autor: Tomáš Görner, AOPK ČR (tomas.gorner@nature.cz)

Vytvořeno: 30. 8. 2017